

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

**КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
з дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ»**

Для студентів
юридичного факультету

Дніпро – 2016

Конспект лекцій підготувала **Аксютіна А.В.** – викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Алексєєнко І.Г., к.ю.н., доцент, завідуючий кафедрою цивільно-правових дисциплін Державного національного університету ім.О.Гончара;

Тропіна О.М., – к.ю.н., доцент, адвокат «Щит-право»

Конспект лекцій обговорений та схвалений на засіданні кафедри цивільно - правових дисциплін юридичного факультету

“ ___ ” _____ 2016 р.,
протокол № _____

**ТЕМА № 1 ПОНЯТТЯ, ЗАГАЛЬНІ ОЗНАКИ, КВАЛІФІКАЦІЯ ТА
ПРИЗНАЧЕННЯ ЮРИСТА В СУСПІЛЬСТВІ І ДЕРЖАВІ**

(2 години)

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Поняття та основні види професії юриста.....	4
2. Фах і кваліфікація юриста.....	9
3. Роль та призначення юриста в суспільстві.....	10

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Рим, 04.11.1950 р.
2. Багатостороння угода країн-учасниць ООН «Основні положення про роль адвокатів» // Юридичний вісник України. – 2002. - № 40.
3. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Президент України; Указ, Положення, Перелік від 06.04.2011 р. № 395/2011.
4. Конституція України / Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №30.- Ст. 141.
5. Закон України від 16.12.1993 р. «Про державну службу»/ Відомості Верховної Ради України. –1993. - N 52, Ст. 490
6. Ю.В. Мелякова Філософський аналіз феномену глобалізованого права / Ю. В. Мелякова // Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - 2015. - № 2. - С. 140-151.
7. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: підручник. – Харків: ЄСПАДО, - 2008. – 400 с.
8. Семенюк І. Я. Роль інституту адвокатури в здійсненні права: окремі історичні та теоретичні аспекти [Електронний ресурс] / І. Я. Семенюк // Університетські наукові записки . - 2012. - № 3. - С. 377-380.
9. Є.І. Григоренко Дисциплінарний статус філософії права / Є. І. Григоренко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право. - 2015. - № 1151, вип. 19. - С. 40-43. Шаповал В. Корнеев А. Історія конституційного упорядкування сучасної української держави // Право України. – 2011. № 4.
10. В. Ю. Кузьміна Мотиваційні складові розвитку правосвідомості майбутніх юристів / С. В. Кононенко, В. Ю. Кузьміна // Проблеми сучасної психології. - 2013. - Вип. 22. - С. 249-260.
11. Оніщенко Н. Правова освіченість у контексті рівнів правової освіти / Н. Оніщенко // Віче. – 2012. – № 23.
12. В.М. Корабльова Філософія права в Україні: ідеологічні підстави / В. М. Корабльова // Вісник Національної юридичної академії України імені

- Ярослава Мудрого. Сер. : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - 2013. - № 4. - С. 40-47
13. Ю.Г. Одинцова Аналіз психологічних детермінант готовності юриста до креативного мислення / Г. Ю. Одинцова // Юридична психологія. - 2015. - № 1. - С. 63.
14. Жоль К.К. Философия и социология права: Учеб. пособие для вузов. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2005.
15. К.С. Яцино Соціологія права у правотворчому процесі / К. С. Яцино // Наше право. - 2013. - № 1. - С. 29-34.

МЕТА ЛЕКЦІЇ:

Мета цієї лекції полягає у з'ясуванні змісту професії юриста, який здійснює соціальну діяльність; визначити основні риси, що характеризують юридичну діяльність; визначити фах і кваліфікацію юриста; розкрити різновиди юридичної діяльності; визначити систему юридичної діяльності.

ВСТУП

Юриспруденція пов'язана з дозволом на основі права різноманітних відносин між людьми з приводу багатогранних аспектів їх життєдіяльності. Розглядаючи дане явище крізь призму необхідності, варто врахувати, що Українська держава закріпила у своїй Конституції положення про те, що «Україна як держава є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою». Для реалізації зазначеного положення необхідно, щоб кожна особа в державі володіла у необхідному обсязі знаннями в області юриспруденції, не тільки володіла, а й могла їх ефективно застосовувати, впроваджувати в практичну діяльність.

У сучасних умовах потреба в юристах як в фахівцях в області права стала невблаганно рости, тому що юридична практика – це своєрідна загально соціальна служба безпеки, служба правового захисту громадян.

I. ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ ВИДИ ПРОФЕСІЇ ЮРИСТА

Будь-яка діяльність, що здійснюється в соціальному середовищі та має певну спрямованість, повинна розглядатися не тільки з погляду її змістовності або середовища, в якому здійснюється, а й з інших боків – наскільки це може її охарактеризувати як соціальне явище та визначити практичну цінність для певної групи суб'єктів. Юридична діяльність є явищем, що має правову природу. З погляду соціальної ролі або способу прояву в науковій літературі юридичну діяльність розглядають у різних аспектах, що підкреслює її багатоплановість та складний характер. Юриспруденція зв'язана з дозволом на основі права усіляких відносин між людьми з приводу різних аспектів їхньої життєдіяльності

Розглядаючи дане явище крізь призму необхідності, потреби і достатності, варто врахувати, що молода Українська держава закріпила у своїй Конституції положення про те, що "Україна як держава є суверенним, незалежним, демократичним, соціальним, правовим". Для реалізації зазначеного положення, особливо останнього поняття, необхідний визначений людський потенціал у державі, що у необхідному обсязі володіла би знаннями в області юриспруденції, причому не тільки володів, але і міг ефективно ці знання впроваджувати в практичну діяльність. Іншими словами, нашій державі необхідно мати в суспільстві визначений, достатній прошарок людей, здатних оперувати правовими поняттями і категоріями застосовувати їх у практичній діяльності.

Одним з виконання даної задачі, що складається, є підготовка в навчальних закладах країни фахівців визначеного профілю, у нашому випадку - юристів, що надалі будуть працювати у всіх сферах життєдіяльності суспільства, держави (політичної, економічної, соціально-культурної і т.д.).

У сучасних умовах потреба в юристах як фахівцях в області права стала насущною проблемою для нашої держави, тому що юридична практика - це, у першу чергу, своєрідна загальносоціальна служба безпеки, тобто служба правового захисту громадян. Більш того, необхідно засвоїти, що в переважних випадках діяльність юристів, як правило, зв'язана з аномальними, незвичайними життєвими ситуаціями.

У юридичній літературі, що розглядає питання, що стосуються юридичної практики, і зокрема при розкритті її змісту й особливостей, часто залишають без уваги її власне правову природу, професійну спеціалізацію. Не повною мірою це пояснює і характеристика такого поняття, як «юридична діяльність», сутність якого зводиться до того, що зазначена діяльність являє собою одну з фундаментальних сторін доданків юриспруденції, що забезпечує за допомогою окремих спеціальних засобів, прийомів і методів практичне перетворення розробок юридичної науки в різні сфери громадського життя. Безпосередньо в юридичній діяльності і через юридичну діяльність знаходять свій прояв основні закономірності функціонування правової практики. Юридична діяльність здійснюється у сфері права. У разі відсутності правових норм, права в цілому, юридична робота перестає бути такою, оскільки втрачає свій об'єкт впливу та основний інструментарій.

Юридичну діяльність здійснюють юристи-фахівці на професійній основі. Це означає, що у сфері юридичної діяльності працюють спеціалісти-професіонали, які володіють спеціалізованими правовими знаннями, відповідними навичками роботи, виконують кваліфіковано юридично значущі дії, що визначають зміст їхньої роботи. Юридична діяльність спрямована на організацію діяльності інших суб'єктів права.

Мета юридичної діяльності – впорядкування та узгодження суспільних відносин. Право, як відомо, встановлює певні межі можливостей людини, за які не можна виходити, оскільки порушується межа іншої особи, відбувається втручання у сферу прав іншого суб'єкта. Завдання, що вирішуються в ході

юридичної діяльності, в основному полягають у встановленні межі можливої поведінки суб'єкта, наповненні його можливості змістом, захисті сфери можливого від протиправного втручання інших суб'єктів та зобов'язанні винних до відновлення порушеної межі.

Зміст юридичної діяльності: Ведення юридичної справи як здійснення певного комплексу процесуальних юридично значущих дій, пов'язаних із вирішенням конкретної життєвої ситуації,

- винесення рішення про прийняття до свого провадження;
- складання юридичних документів, в яких відображається або посвідчується інформація, що має правове значення – позов до суду, протокол про адміністративне правопорушення тощо;
- юридичне консультування, що передбачає надання порад, рекомендацій, визначення обсягу повноважень тощо;
- виступи в юридичних установах, у яких в офіційній формі оголошують заяви, клопотання, вимоги, висновки аналітичної та експертної роботи, які мають безпосереднє значення для вирішення юридичної справи;
- тлумачення текстів нормативно-правових актів та інших юридичних документів, за текстуальною формою яких криється зміст норми або воля законодавця;
- правове виховання, правова агітація та пропаганда правових знань;
- правове навчання в юридичних навчальних закладах.

В основі юридичної діяльності лежить, звичайно ж, право, що створене цивілізацією для того, щоб установлювати відповідні межі поведінки членів суспільства, держави. Для реалізації прийнятих норм права створюється спеціальний механізм, а також визначаються державно-правові інститути по впровадженню норм права в практичну діяльність. Але навіть у тих випадках, коли за якимись причинами державні інститути і не створили "право", воно не утрачає свою цінність і продовжує діяти. У цьому випадку дія права забезпечує його ідею, дух. Напевно, варто погодитися з думкою С. С. Вершки про те, що існує визначена різниця між духом права і буквою закону. Буква закону відбиває загальнообов'язкове розпорядження поведінки особистості, не приймаючи в увагу її внутрішню реакцію, а дух закону спрямований на відображення ідеї законодавця, тобто дух закону значно складніше букви закону, хоча вони один одного і доповнюють. У цілому дух закону відбиває історично обумовлену мету букви закону).

Варто враховувати, що право - це універсальний добуток людського розуму, його фантазії, це інструмент постійного духовного оздоровлення суспільства, частина його культури. Воно утримує суспільство від хаосу, анархії поєднує людей у визначені життєздатні спільності, створює правові відносини і суспільні зв'язки і може, на думку ряду авторів, існувати без держави.

Оскільки право у своїй основі є моральною силою суспільства, можна затверджувати, що поза його не існує жодна особистість. Основні положення права обмежують діяльність людини, забирають у нього визначену частину

волі. Здебільшого право обмежує фізичні дії. Право - це завжди справедливість. Воно не завжди ототожнюється з державою. Закон - це зовнішнє вираження права як системи норм, а тому варто розмежовувати такі поняття, як верховенство закону, усесилля закону, панування закону і верховенство права, усесилля права і його панування. У зміст закону вкладається те, що право завжди виражає поведінкове відношення держави, спрямоване на забезпечення прав, воля і законних інтересів громадян, суспільства, держави.

Право як волевиявлення держави, що реалізує і природні права людини, панує в звичайній (повсякденній) життя громадян, у механізмі держави, його апараті й у міжнародній діяльності держави. Держава завжди обмежена правом, систему якого воно саме створює, і це накладає на нього відповідальність за панування права в суспільстві. Говорячи про верховенство права в суспільстві, державі, варто враховувати умови, що впливають на це верховенство. До них варто віднести, з одного боку, визнання державою і його органами, посадовими і службовими обличчями принципу пріоритету права, його верховенства; підпорядкування праву всіх структур; наявність високої правозастосовчої культури посадових і службових облич (у тому числі і юристів); високопрофесійну діяльність юристів у всіх сферах державного і громадського життя; наявність чіткого законодавства; погоджена дія всіх галузей державної влади, дотримання державою прав, воля і законних інтересів громадян, з іншого боку - це наявність високої правової культури членів суспільства, правосвідомість громадян; повага до прав усіх членів суспільства; прагнення до урегульованості суспільних відносин у різних сферах життя; знання таких правових норм, які б не суперечили інтересам суспільства; прагнення до забезпечення виконання правових норм не стільки державним примусом, скільки переконанням у необхідності їхнього виконання; відсутність верховенства чи людини визначеної ідеології над правом; створення державою таких умов, які б дозволяли його громадянам вільно здійснювати і реалізовувати їхні основні права; підтримка високого рівня законності, тобто створення такого способу життя і діяльності громадян, що базується на правових нормах, коли вимоги держави виконуються незалежно від волі окремих членів суспільства. Таким чином, юридична діяльність, що базується на праві, забезпечує досягнення в суспільстві, державі правової і загальної культури, що сприяє створенню цивілізованого правопорядку, тому що цивілізація - це синонім культури й означає визначений рівень, ступінь суспільного розвитку і матеріальної культури.

Не урегульована правовими нормами форма юридичної діяльності базується на таких соціальних нормах, як норми моралі, моральності, звичаї, традиції, канонічні церковні норми, норми громадських організацій. Поле функціонування даної діяльності закладене і базується на принципі "громадянам дозволено всі те, що не заборонено законом", тобто сфера діяльності громадян протікає як у "поле", що урегульовано правовими нормами, так і в "поле", що не урегульоване ними.

Таким чином, говорячи про юридичну діяльність, варто констатувати, що їй притаманне і ненормативне регулювання.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що ведення юридичної справи як здійснення певного комплексу процесуальних юридично значущих дій, пов'язаних із вирішенням конкретної життєвої ситуації, - винесення рішення про прийняття до свого провадження, обшук приміщення, проведення експертного дослідження тощо;

Оскільки право у своїй основі є моральною силою суспільства, можна затверджувати, що поза його не існує жодна особистість. Основні положення права обмежують діяльність людини, забирають у нього визначену частину волі. Здебільшого право обмежує фізичні дії. Право - це завжди справедливість. Воно не завжди ототожнюється з державою. Закон - це зовнішнє вираження права як системи норм, а тому варто розмежовувати такі поняття, як верховенство закону, усесилля закону, панування закону і верховенство права, усесилля права і його панування. У зміст закону вкладається те, що право завжди виражає поведінкове відношення держави, спрямоване на забезпечення прав, воль і законних інтересів громадян, суспільства, держави.

Право як волевиявлення держави, що реалізує і природні права людини, панує в звичайній (повсякденній) життя громадян, у механізмі держави, його апараті й у міжнародній діяльності держави. Держава завжди обмежена правом, систему якого воно саме створює, і це накладає на нього відповідальність за панування права в суспільстві. Говорячи про верховенство права в суспільстві, державі, варто враховувати умови, що впливають на це верховенство. До них варто віднести, з одного боку, визнання державою і його органами, посадовими і службовими обличчями принципу пріоритету права, його верховенства; підпорядкування праву всіх структур; наявність високої правозастосовчої культури посадових і службових облич (у тому числі і юристів); високопрофесійну діяльність юристів у всіх сферах державного і громадського життя; наявність чіткого законодавства; погоджена дія всіх галузей державної влади, дотримання державою прав, воль і законних інтересів громадян, з іншого боку - це наявність високої правової культури членів суспільства, правосвідомість громадян; повага до прав усіх членів суспільства; прагнення до урегульованості суспільних відносин у різних сферах життя; знання таких правових норм, які б не суперечили інтересам суспільства; прагнення до забезпечення виконання правових норм не стільки державним примусом, скільки переконанням у необхідності їхнього виконання; відсутність верховенства чи людини визначеної ідеології над правом; створення державою таких умов, які б дозволяли його громадянам вільно здійснювати і реалізовувати їхні основні права; підтримка високого рівня законності, тобто створення такого способу життя і діяльності громадян, що базується на правових нормах, коли вимоги держави виконуються незалежно від волі

окремих членів суспільства. Таким чином, юридична діяльність, що базується на праві, забезпечує досягнення в суспільстві, державі правової і загальної культури, що сприяє створенню цивілізованого правопорядку, тому що цивілізація - це синонім культури й означає визначений рівень, ступінь суспільного розвитку і матеріальної культури.

II. ФАХ І КВАЛІФІКАЦІЯ ЮРИСТА

Визначення видів юридичної діяльності залежить повною мірою від того, який критерій взяти за основу класифікації. За формами здійснення юридична діяльність поділяється на

- практичну,
- наукову,
- освітню.

Однак є інші критерії, використання яких надає змогу охарактеризувати юридичну діяльність в іншій площині або іншому аспекті крізь призму науково-дослідницького інтересу.

Так виділяють:

За змістом: консультування, тлумачення, виступи в юридичних установах, ведення юридичної справи тощо;

За професійною спеціалізацією або за суб'єктами здійснення: адвокатська, слідча, прокурорська, судова, консультативна, виконавча, нотаріальна;

За соціальними сферами: юридична діяльність у сфері економіки, політики, в духовній сфері тощо;

За кількістю уповноважених осіб, що здійснюють розгляд юридичної справи: індивідуальна (одноособова), колегіальна (колективна);

За змістом інтелектуальної роботи: пізнавально-пошукова, організаційна, реконструктивна, реєстраційна, комунікативна.

Юридичну професію можна охарактеризувати такими рисами:

- Масовість юридичної професії;
- Елітність;
- Особлива відповідальність;
- Конфліктність;
- Інтелектуальна привабливість;
- Колективність праці.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок що визначення видів юридичної діяльності залежить повною мірою від того, який критерій взяти за основу класифікації. За формами здійснення юридична діяльність поділяється на практичну, наукову, освітню.

Так виділяють:

За змістом: консультування, тлумачення, виступи в юридичних установах, ведення юридичної справи тощо;

За професійною спеціалізацією або за суб`єктами здійснення: адвокатська, слідча, прокурорська, судова, консультативна, виконавча, нотаріальна;
За соціальними сферами: юридична діяльність у сфері економіки, політики, в духовній сфері тощо;
За кількістю уповноважених осіб, що здійснюють розгляд юридичної справи: індивідуальна (одноособова), колегіальна (колективна);
За змістом інтелектуальної роботи: пізнавально-пошукова, організаційна, реконструктивна, реєстраційна, комунікативна.

III. РОЛЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЮРИСТА В СУСПІЛЬСТВІ

Суб`єкти юридичної діяльності – це професійні юристи, їх об`єднання та установи державного та недержавного походження. У реальному житті – це спеціалісти певного профілю, які володіють відповідними знаннями, досвідом, наділені компетенцією приймати рішення або давати поради, мають певні навички та вміння юридичної роботи.

Об`єкти юридичної діяльності – це явища, процеси та предмети навколишнього світу, щодо яких здійснюється правовий вплив. Серед об`єктів слід виділити загальний та безпосередній. До загального відносять відповідність норм права наявним суспільним відносинам, а до безпосереднього – дії суб`єктів права, їх правовий статус, правові свідомість та культуру, правові документи, процеси, стани тощо.

Засобами юридичної діяльності є норми права, правові категорії, юридична техніка та різноманітні предмети матеріального світу, які допомагають при досягненні мети юридичної діяльності, забезпеченні високого рівня її ефективності. Ці предмети є засобами збирання та обробки інформації, засобами захисту, охорони та нападу (зброя, речові докази, техніка).

Форми здійснення юридичної діяльності – освітня, наукова, практична; усна, письмова, конклюдентна; виділяють також установчу, правотворчу, правоохоронну, право застосовну, профілактичну.

Методи здійснення – це способи та прийоми, що використовуються для досягнення наміченого результату. Розрізняють два основних методи впливу на суспільні відносини – примус та заохочення. Проте зрозуміло, що в кожному конкретному випадку можна говорити про метод попередження, індивідуального впливу, фотографування, проведення допиту або обшуку, перевірки інформації, попереднього обговорення. Використання та поєднання їх залежить від того, в якій сфері юридичної діяльності ми працюємо, - науці, освіті, займаємось практичною діяльністю. Все залежить від реальної ситуації та складності поставлених завдань.

Функції юридичної діяльності. Традиційним є підхід поділу функцій на загально соціальні та спеціально-юридичні з метою виявлення більш значущих, цілеспрямованих та відносно значущих, побічних напрямів впливу. Юридична діяльність має багато аспектний характер, оскільки здійснюється у різноманітних сферах людської діяльності, щодо регулятивних можливостей

права, а у зв'язку з цим залишає певні сліди свого перебування. Це і буде загальний вплив на економічні, політичні, культурні, ідеологічні, організаційно-управлінські відносини, на підставі чого ми виокремлюємо відповідні функції. Але є такі напрями впливу на суспільні відносини, в яких розкривається основний зміст юридичної діяльності та досягається намічений правовий результат. Тому такі напрями впливу називають спеціально-юридичними функціями, серед яких відповідно до аналогічних функцій права виділяють регулятивну та охоронну. На більш конкретному рівні, виходячи із завдань, що вирішуються у процесі юридичної практичної діяльності, спеціально-юридичні функції можна поділити на підфункції, або функціональні компоненти, які тісно пов'язані з регулятивною та охоронною функціями, співвідносяться з ними як частка і ціле. Серед таких під функцій можна виокремити уповноважуючу, превентивну, виховну, дослідницьку, судову, захисну, правовідновлювальну, пошукову. Кожна з них є лише напрямом функціонування та наповнюється змістовно практичними діями у межах конкретної юридичної спеціальності.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО ПИТАННЯ

Таким чином можна зробити висновок що юридична діяльність здійснюється у сфері права. У разі відсутності правових норм, права в цілому, юридична робота перестає бути такою, оскільки втрачає свій об'єкт впливу та основний інструментарій.

Юридичну діяльність здійснюють юристи-фахівці на професійній основі. Це означає, що у сфері юридичної діяльності працюють спеціалісти-професіонали, які володіють спеціалізованими правовими знаннями, відповідними навичками роботи, виконують кваліфіковано юридично значущі дії, що визначають зміст їхньої роботи. Також юридична діяльність може поділятися на види. Не існує єдиної класифікації, це залежить від того, який критерій взяти за основу. Юридична діяльність має свою структуру: суб'єкт, об'єкт, форми та методи здійснення.

Суб'єкти юридичної діяльності – це професійні юристи, їх об'єднання та установи державного та недержавного походження.

Об'єкти юридичної діяльності – це явища, процеси та предмети навколишнього світу, щодо яких здійснюється правовий вплив. Серед об'єктів слід виділити загальний та безпосередній.

Засобами юридичної діяльності є норми права, правові категорії, юридична техніка та різноманітні предмети матеріального світу, які допомагають при досягненні мети юридичної діяльності, забезпеченні високого рівня її ефективності.

Методи здійснення – це способи та прийоми, що використовуються для досягнення наміченого результату. Розрізняють два основних методи впливу на суспільні відносини – примус та заохочення.

ВИСНОВКИ З ТЕМИ

Підсумовуючи вищенаведене, необхідно вказати, що ведення юридичної справи як здійснення певного комплексу процесуальних юридично значущих дій, пов'язаних із вирішенням конкретної життєвої ситуації, - винесення рішення про прийняття до свого провадження, обшук приміщення, проведення експертного дослідження тощо;

Складання юридичних документів, в яких відображається або посвідчується інформація, що має правове значення – позов до суду, протокол про адміністративне правопорушення тощо;

Юридичне консультування, що передбачає надання порад, рекомендацій, визначення обсягу повноважень тощо;

Виступи в юридичних установах, у яких в офіційній формі оголошують заяви, клопотання, вимоги, висновки аналітичної та експертної роботи, які мають безпосереднє значення для вирішення юридичної справи;

Тлумачення текстів нормативно-правових актів та інших юридичних документів, за текстуальною формою яких криється істинний зміст норми або воля законодавця; правове виховання, правова агітація та пропаганда правових знань; правове навчання в юридичних навчальних закладах.

Оскільки право у своїй основі є моральною силою суспільства, можна затверджувати, що поза його не існує жодна особистість. Основні положення права обмежують діяльність людини, забирають у нього визначену частину волі. Здебільшого право обмежує фізичні дії. Право - це завжди справедливість. Воно не завжди ототожнюється з державою. Закон - це зовнішнє вираження права як системи норм, а тому варто розмежовувати такі поняття, як верховенство закону, усесилля закону, панування закону і верховенство права, усесилля права і його панування. У зміст закону вкладається те, що право завжди виражає поведінкове відношення держави, спрямоване на забезпечення прав, воль і законних інтересів громадян, суспільства, держави.

Право як волевиявлення держави, що реалізує і природні права людини, панує в звичайній (повсякденній) життя громадян, у механізмі держави, його апараті й у міжнародній діяльності держави. Держава завжди обмежена правом, систему якого воно саме створює, і це накладає на нього відповідальність за панування права в суспільстві. Говорячи про верховенство права в суспільстві, державі, варто враховувати умови, що впливають на це верховенство. До них варто віднести, з одного боку, визнання державою і його органами, посадовими і службовими обличчями принципу пріоритету права, його верховенства; підпорядкування праву всіх структур; наявність високої правозастосовчої культури посадових і службових облич (у тому числі і юристів); високопрофесійну діяльність юристів у всіх сферах державного і громадського життя; наявність чіткого законодавства; погоджена дія всіх галузей державної влади, дотримання державою прав, воль і законних інтересів громадян, з іншого боку - це наявність високої правової культури членів суспільства, правосвідомість і законслухняності громадян; повага до прав усіх членів

суспільства; прагнення до урегульованості суспільних відносин у різних сферах життя; знання таких правових норм, які б не суперечили інтересам суспільства; прагнення до забезпечення виконання правових норм не стільки державним примусом, скільки переконанням у необхідності їхнього виконання; відсутність верховенства чи людини визначеної ідеології над правом; створення державою таких умов, які б дозволяли його громадянам вільно здійснювати і реалізовувати їхні основні права; підтримка високого рівня законності, тобто створення такого способу життя і діяльності громадян, що базується на правових нормах, коли вимоги держави виконуються незалежно від волі окремих членів суспільства. Таким чином, юридична діяльність, що базується на праві, забезпечує досягнення в суспільстві, державі правової і загальної культури, що сприяє створенню цивілізованого правопорядку, тому що цивілізація - це синонім культури й означає визначений рівень, ступінь суспільного розвитку і матеріальної культури.

Визначення видів юридичної діяльності залежить повною мірою від того, який критерій взяти за основу класифікації. За формами здійснення юридична діяльність поділяється на практичну, наукову, освітню.

Суб`єкти юридичної діяльності – це професійні юристи, їх об`єднання та установи державного та недержавного походження.

Об`єкти юридичної діяльності – це явища, процеси та предмети навколишнього світу, щодо яких здійснюється правовий вплив. Серед об`єктів слід виділити загальний та безпосередній.

Засобами юридичної діяльності є норми права, правові категорії, юридична техніка та різноманітні предмети матеріального світу, які допомагають при досягненні мети юридичної діяльності, забезпеченні високого рівня її ефективності.

Методи здійснення – це способи та прийоми, що використовуються для досягнення наміченого результату. Розрізняють два основних методи впливу на суспільні відносини – примус та заохочення.

Традиційним є підхід поділу функцій на загально соціальні та спеціально-юридичні з метою виявлення більш значущих, цілеспрямованих та відносно значущих, побічних напрямів впливу. Юридична діяльність має багато аспектний характер, оскільки здійснюється у різноманітних сферах людської діяльності, щодо регулятивних можливостей права, а у зв`язку з цим залишає певні сліди свого перебування. Це і буде загальний вплив на економічні, політичні, культурні, ідеологічні, організаційно-управлінські відносини, на підставі чого ми виокремлюємо відповідні функції. Але є такі напрями впливу на суспільні відносини, в яких розкривається основний зміст юридичної діяльності та досягається намічений правовий результат. Тому такі напрями впливу називають спеціально-юридичними функціями, серед яких відповідно до аналогічних функцій права виділяють регулятивну та охоронну. На більш конкретному рівні, виходячи із завдань, що вирішуються у процесі юридичної практичної діяльності, спеціально-юридичні функції можна поділити на

підфункції, або функціональні компоненти, які тісно пов'язані з регулятивною та охоронною функціями, співвідносяться з ними як частка і ціле.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ДАНОЇ ТЕМИ

Для більш ґрунтового опанування навчального матеріалу з даної теми, необхідно відповісти на наступні запитання:

1. Погляди щодо поняття професії юриста?
2. Визначення ролі юриста в суспільстві та державі?
3. Правова кваліфікація юристів?
4. Види професійної діяльності юристів?
5. Юристи-практики та їх роль в правовій системі держави?

ТЕМА № 2 ЮРИДИЧНА ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(2 години)

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності.....	16
2. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності.....	18
2. Процедури, умови, прийоми та засоби здійснення юридичної практичної діяльності.....	20

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

- 1 Семенюк І. Я. Роль інституту адвокатури в здійсненні права: окремі історичні та теоретичні аспекти / І. Я. Семенюк // Університетські наукові записки . - 2012. - № 3. - С. 377-380.
- 2 Правознавство: навч. посібник / В. І. Кунченко-Харченко, В. Г. Печерський, Ю. Ю. Трубін. – К. : Кондор, 2011. – 474 с.
- 3 Васильєв С. В. Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ : навч. посіб. / С. В. Васильєв. – Х. : Еспада, 2012. – 480 с.
- 4 Кириченко В. М. Теорія держави і права: модульний курс / В. М. Кириченко О. М. Куракін. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 264 с.
- 5 Хахуліна К. С. Теорія держави і права в схемах та визначеннях: навч. посіб. / К. С. Хахуліна, В. А. Малига, І. В. Стаднік. - Донецьк : Донбас, 2011. - 340 с.
- 6 Матвєєв П.С. Цивільне право (в схемах): навч. посіб. / П. С. Матвєєв, В. І. Бірюков; Нац. акад. внутр. справ. — К. : Алерта, 2013. — 255 с.
- 7 Бехруз Х. Порівняльне правознавство: підручник. – О.: Фенікс, 2009. – 464 с.
- 8 Словник юридичних термінів і понять: навч. посіб. / В. Г. Гончаренко та ін. ; за ред. проф. В. Г. Гончаренка та З. В. Ромовської ; Акад. адвокатури України. - К. : Юстініан, 2013. – 597 с.
- 9 Сутність та завдання нормативно-правового забезпечення законотворчого процесу / О. В. Богачева // Європейські перспективи. - 2012. - № 3(3). - С. 14-18.
- 10 Аракелян М. Р. Інститут адвокатури у правозахисній діяльності сучасної Української держави / М. Р. Аракелян // Актуальні проблеми держави і права . - 2011. - Вип. 60. - С. 21-27.
- 11 Київський Суд, правоохоронні і правозахисні органи України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Нелін ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : університет, 2013. — 367 с.
- 12 Харитонов Є. О. До проблеми визначення змісту поняття "цивільне законодавство України". / Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр.. - О. – 2012. – Вип. 65 – С. 107-115.
- 13 Орловська І. Г. Адвокатська діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання / І. Г. Орловська // Форум права . - 2013. - № 2. - С. 423–427.

МЕТА ЛЕКЦІЇ:

Мета цієї лекції полягає у з'ясуванні поняття юридичної практичної діяльності юриста; розкриття основоположних принципів, завдань та функцій юридичної практичної діяльності в Україні; розкриття поняття ведення юридичної справи; тлумачення правових текстів та консультування з правових питань; визначення поняття прийомів та засобів здійснення юридичної практичної діяльності.

ВСТУП

Розглядаючи загалом характеристику юридичної професії, варто виходити з того, що під поняттям "професія" варто розуміти "основний вид заняття трудовою діяльністю, а при визначенні поняття "професіонал" необхідно виходити з того, що це людина, що зробив якийсь основний вид заняття трудовою діяльністю своєю справжньою спеціальністю. Говорячи про професію як про рід трудової діяльності, що вимагає визначених знань і трудових навичок, придбаних шляхом загальної чи фахової освіти і практичного досвіду, і є звичайно основним джерелом існування, варто врахувати, що в професії потрібно виділяти ряд спеціальностей, що відрізняються більш вузьким специфічним характером трудової діяльності: професія "юрист", а спеціальність "слідчий", "нотаріус", "суддя" і т.д.

У залежності від напрямку діяльності юристів відбувається процес спеціалізації юридичної діяльності по окремих видах, а особи, що неї здійснюють, мають визначений правовий статус, закріплений відповідними правовими актами.

І. ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЮРИДИЧНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В юридичній літературі викладено різноманітні підходи до дослідження юридичної практичної діяльності.

В одному випадку: юридична практична діяльність пов'язується з постійною роботою над юридичними текстами (законами, судовими рішеннями, літературою), подоланням юристами особистих установок та об'єктивністю юристів у професійній діяльності. Зазначається, що такій діяльності мають бути притаманні: правовий захист безпеки і суспільного порядку, повага до договорів, самоконтроль за критеріями законності, рівності, справедливості й практичності, дотримання принципу добрих звичаїв і поваги. Підкреслюється, що діяльність юристів має проходити в межах і на основі впорядкованих

процедур і методично коректної поведінки, а їх рішення ґрунтуватися на вільній від суперечностей і логічно точній аргументації.

В інших – акцентується увага на взаємозв'язку юридичної практичної діяльності і права, підкреслюється, що: в основі лежить право, створене цивілізацією для встановлення відповідних меж поведінки членів суспільства, держави. ЮПД здійснюється як у формі правової урегульованості, так і поза правовою регламентацією, причому правова форма діяльності пов'язана з розглядом і вирішенням по суті юридичної справи – правопорушення, спору про право, скарги, а не врегульована правом юридична діяльність базується на таких соціальних нормах, як норми моралі, звичаї, традиції, канонічні, церковні норми, норми громадських організацій. ЮПД забезпечує досягнення в суспільстві і державі правової й загальної культури, що сприяє створенню цивілізованого правопорядку.

Основні складові та характеристики правової практичної діяльності:

Зміст, який включає її суб'єктів, учасників правових дій, засобів, завдань, цілей, мотивів, результатів, тощо;

- Внутрішня організація (форма, структура), яка розкривається через поняття правових процесів режимів, процедур, стадій, процесуальних проваджень, тощо;
- Зовнішня форма, що виявляється і визначається у поняттях правотворчій та правозастосовчих актів, судових рішень, подань прокурорів, угод, актів тлумачення чи інтерпретації нормативно-правових актів, промов адвокатів у судах, скарг, заяв тощо;

Види правової діяльності, зокрема правотворчої, правозастосовчої, право реалізуючої, контрольної, наглядової, установчої або слідчої, адвокатської, суддівської, прокурорської, арбітражної, нотаріальної або нормативної, конкретизаційної, інтерпраційної правової діяльності.

Унікальною та універсальною властивістю, притаманною лише юридичній діяльності, є її юридичність.

ЮРИДИЧНІСТЬ – якісна особливість професійної діяльності юриста на сутнісному рівні відображає її природу, місце, роль і призначення в правовій сфері, відрізняє її від інших видів соціальної, професійної, правової діяльності та правової поведінки.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що основні складові та характеристики правової практичної діяльності:

Зміст, який включає її суб'єктів, учасників правових дій, засобів, завдань, цілей, мотивів, результатів, тощо;

Внутрішня організація (форма, структура), яка розкривається через поняття правових процесів режимів, процедур, стадій, процесуальних проваджень, тощо;

Зовнішня форма, що виявляється і визначається у поняттях правотворчих та правозастосовчих актів, судових рішень, подань прокурорів, угод, актів тлумачення чи інтерпретації нормативно-правових актів, промов адвокатів у судах, скарг, заяв тощо;

Види правової діяльності, зокрема правотворчої, правозастосовчої, право реалізуючої, контрольної, наглядової, установчої або слідчої, адвокатської, суддівської, прокурорської, арбітражної, нотаріальної або нормативної, конкретизаційної, інтерпретаційної правової діяльності.

Унікальною та універсальною властивістю, притаманною лише юридичній діяльності, є її юридичність.

II. ПРИНЦИПИ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Принципи права здійснюють універсальне й узагальнене закріплення основ суспільного ладу;

- Забезпечують одноманітне формулювання норм права та їхній вплив на суспільні відносини у формі правового регулювання та інших видів правового впливу.
- Безпосередньо впливають на виникнення і стале існування конкретних правових відносин, природних прав і обов'язків людини.

У розвинутих правових системах правові принципи найчастіше відіграють роль перехідної ланки від суспільних відносин до систем права і правового регулювання.

До основних принципів юридичної практичної діяльності належать:

- Правність (законність) діянь юриста та його рішень,
- Рівність суб'єктів перед законом та правом,
- Незалежність юриста при веденні юридичної справи від власних інтересів та зовнішнього тиску,
- Неупередженість,
- Обґрунтованість рішень,
- Професіоналізм (компетентність),
- Справедливість,
- Гуманізм,
- Повага до особи, її прав та свобод, права в цілому,
- Поєднання гласності та конфіденційності.
- Принципи окремих видів юридичної практичної діяльності безпосередньо визначені у відповідних законах та інших відповідних нормативно-правових актах.

Мета юридичної практичної діяльності – захист прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права, сприяння визначення і домінування загальнолюдських принципів та цінностей права у суспільстві, забезпечення

правопорядку. Мета юридичної практичної діяльності конкретизується у її завданнях, які нормативно визначені у відповідних законах:

До основних завдань адвокатури належить сприяння захисту прав, свобод, представництво законних інтересів громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, а також надання їм іншої юридичної допомоги.

Соціальне призначення юридичної практичної діяльності відображається у її функціях – основних напрямках впливу на інститути права та суспільні відносини.

До соціальних функцій юридичної практичної діяльності належить ідеологічна, економічна, політична, управлінська, виховна та інші.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

Необхідно зазначити, що до основних принципів юридичної практичної діяльності належать:

- Правність (законність) діянь юриста та його рішень,
- Рівність суб`єктів перед законом та правом,
- Незалежність юриста при веденні юридичної справи від власних інтересів та зовнішнього тиску,
- Неупередженість,
- Обґрунтованість рішень,
- Професіоналізм (компетентність),
- Справедливість,
- Гуманізм,
- Повага до особи, її прав та свобод, права в цілому,
- Поєднання гласності та конфіденційності.

Принципи окремих видів юридичної практичної діяльності безпосередньо визначені у відповідних законах та інших відповідних нормативно-правових актах.

Мета юридичної практичної діяльності – захист прав, свобод і законних інтересів суб`єктів права, сприяння визначення і домінування загальнолюдських принципів та цінностей права у суспільстві, забезпечення правності діянь суб`єктів права та охорона правопорядку. Мета юридичної практичної діяльності конкретизується у її завданнях, які нормативно визначені у відповідних законах.

III. ПРОЦЕДУРИ, УМОВИ, ПРИЙОМИ ТА ЗАСОБИ ЗДІЙСНЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основними функціональними елементами змісту юридичної практичної діяльності є процедури, умови, прийоми, засоби її здійснення.

Процедури юридичної практичної діяльності оптимізують її, підвищують надійність і якість її результатів, забезпечують безпеку юристів. Вони описуються як нормативно-правовими актами так і відповідними методичними рекомендаціями, дають можливість всім її суб'єктам ефективно використовувати наявний передовий юридичний досвід, попереджати виникнення можливих конфліктів або порушень, визначають форми, зміст, порядок і засоби юридичної практичної діяльності. Зокрема процедури передбачають:

- підстави або умови вчинення тих або інших юридичних дій;
- перелік необхідних етапів, дій, операцій, а також послідовність їх вчинення;
- порядок фіксації обставин вчинення дій та їхніх результатів;
- допустимі наслідки юридичних дій.

Умови юридичної практичної діяльності можна поділити на такі:

- Загальні (природні):
- Тимчасові умови, відбивають різноманітні можливості планування і здійснення юридичних дій у часі доби, залежать від їх особливостей, характеризуються терміновістю, оперативністю;

Умови місця вчинення юридичних дій можуть бути різними, що залежить від особливостей видів діяльності або завдань, що вирішуються.

- Спеціальні:
- Комунікативні, які зумовлені професійним спілкуванням із значним колом осіб;
- Психологічні, емоційна насиченість та конфліктність спілкування;
- Інтелектуальні, що пов'язані з обробкою великої кількості інформації і прийняттям рішення у суперечливих ситуаціях.

Різнноманітні прийоми та засоби юридичної практичної діяльності можна об'єднати в такі групи:

Процедурні – методики, рекомендації, програми, нормативно-правові акти, що включають найбільш оптимальні алгоритми здійснення юридичної практичної діяльності, її видів та окремих юридичних дій;

Пізнавальні – наукові (теорії, гіпотези, концепції), нормативні (правові принципи, презумпції, визначення та обмеження, що містяться в законі) або прагматичні конструкції (тактичні або інші рекомендації) – системи відповідних юридичних знань або логічно пов'язаних блоків інформації;

Вербальні – понятійний апарат юриста, поширені та визнані мовні обороти і стилістичні прийоми, засоби аргументації і формулювання думки юриста, результатів діяльності;

Регулятивні – правові приписи, в тому числі обмеження, стимули, їх юридична сила і офіційність;

Інформаційно-технічні – комп'ютерна техніка, програмні засоби та ін.;

Організаційно-технічні – засоби зв'язку і передачі інформації.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити наступний висновок, а саме, що основними функціональними елементами змісту юридичної практичної діяльності є процедури, умови, прийоми, засоби її здійснення.

Процедури юридичної практичної діяльності оптимізують її, підвищують надійність і якість її результатів, забезпечують безпеку юристів. Вони описуються як нормативно-правовими актами так і відповідними методичними рекомендаціями, дають можливість всім її суб'єктам ефективно використовувати наявний передовий юридичний досвід, попереджати виникнення можливих конфліктів або порушень, визначають форми, зміст, порядок і засоби юридичної практичної діяльності.

об'єднати в такі групи:

- Процедурні – методика, рекомендації, програми, нормативно-правові акти, що включають найбільш оптимальні алгоритми здійснення юридичної практичної діяльності, її видів та окремих юридичних дій;
- Пізнавальні – наукові (теорії, гіпотези, концепції), нормативні (правові принципи, презумпції, визначення та обмеження, що містяться в законі) або прагматичні конструкції (тактичні або інші рекомендації) – системи відповідних юридичних знань або логічно пов'язаних блоків інформації;
- Вербальні – понятійний апарат юриста, поширені та визнані мовні обороти і стилістичні прийоми, засоби аргументації і формулювання думки юриста, результатів діяльності;
- Регулятивні – правові приписи, в тому числі обмеження, стимули, їх юридична сила і офіційність;
- Інформаційно-технічні – комп'ютерна техніка, програмні засоби та ін.;
- Організаційно-технічні – засоби зв'язку і передачі інформації.

ВИСНОВКИ ДО ТЕМИ

Таким чином, необхідно зробити наступні висновки, а саме, що основні складові та характеристики правової практичної діяльності:

Зміст, який включає її суб'єктів, учасників правових дій, засобів, завдань, цілей, мотивів, результатів, тощо;

Внутрішня організація (форма, структура), яка розкривається через поняття правових процесів режимів, процедур, стадій, процесуальних проваджень, тощо;

Зовнішня форма, що виявляється і визначається у поняттях правотворчих та правозастосовчих актів, судових рішень, подань прокурорів, угод, актів тлумачення чи інтерпретації нормотивно-правових актів, промов адвокатів у судах, скарг, заяв тощо;

Види правової діяльності, зокрема правотворчої, правозастосовчої, право реалізуючої, контрольної, наглядової, установчої або слідчої, адвокатської, суддівської, прокурорської, арбітражної, нотаріальної або нормативної, конкретизаційної, правової діяльності.

Унікальною та універсальною властивістю, притаманною лише юридичній діяльності, є її юридичність. Необхідно зазначити, що до основних принципів юридичної практичної діяльності належать:

- Правність (законність) діянь юриста та його рішень,
- Рівність суб'єктів перед законом та правом,
- Незалежність юриста при веденні юридичної справи від власних інтересів та зовнішнього тиску,
- Неупередженість,
- Обґрунтованість рішень,
- Професіоналізм (компетентність),
- Справедливість,
- Гуманізм,
- Повага до особи, її прав та свобод, права в цілому,
- Поєднання гласності та конфіденційності.

Принципи окремих видів юридичної практичної діяльності безпосередньо визначені у відповідних законах та інших відповідних нормативно-правових актах.

Мета юридичної практичної діяльності – захист прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права, сприяння визначення і домінування загальнолюдських принципів та цінностей права у суспільстві, забезпечення правності діянь суб'єктів права та охорона правопорядку. Мета юридичної практичної діяльності конкретизується у її завданнях, які нормативно визначені у відповідних законах.

Основними функціональними елементами змісту юридичної практичної діяльності є процедури, умови, прийоми, засоби її здійснення.

Процедури юридичної практичної діяльності оптимізують її, підвищують надійність і якість її результатів, забезпечують безпеку юристів. Вони описуються як нормативно-правовими актами так і відповідними методичними рекомендаціями, дають можливість всім її суб'єктам ефективно використовувати наявний передовий юридичний досвід, попереджати виникнення можливих конфліктів або порушень, визначають форми, зміст, порядок і засоби юридичної практичної діяльності.

Різноманітні прийоми та засоби юридичної практичної діяльності можна об'єднати в такі групи:

- Процедурні – методика, рекомендації, програми, нормативно-правові акти, що включають найбільш оптимальні алгоритми здійснення юридичної практичної діяльності, її видів та окремих юридичних дій;
- Пізнавальні – наукові (теорії, гіпотези, концепції), нормативні (правові принципи, презумпції, визначення та обмеження, що містяться в законі) або прагматичні конструкції (тактичні або інші рекомендації) – системи відповідних юридичних знань або логічно пов'язаних блоків інформації;
- Вербальні – понятійний апарат юриста, поширені та визнані мовні обороти і стилістичні прийоми, засоби аргументації і формулювання думки юриста, результатів діяльності;
- Регулятивні – правові приписи, в тому числі обмеження, стимули, їх юридична сила і офіційність;
- Інформаційно-технічні – комп'ютерна техніка, програмні засоби та ін.;
- Організаційно-технічні – засоби зв'язку і передачі інформації.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ДАНОЇ ТЕМИ

Для більш ґрунтовного опанування навчального матеріалу з даної теми, необхідно відповісти на наступні запитання:

1. Розкриття видів юридичної практичної діяльності?
2. Характеристика суддівської та прокурорської діяльності?
3. Характеристика адвокатської та нотаріальної діяльності?
4. Професіоналізм юридичної практичної діяльності?
5. Вимоги та стандарти в сфері юриспруденції?

ТЕМА № 3 ПРОФЕСІОГРАМИ ЮРИДИЧНИХ ПРОФЕСІЙ (2 години)

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Загальна характеристика професіограм юридичних професій.....	25
2. Професіограми суддів, прокурорів, слідчих.....	28
3. Професіограми адвокатів, нотаріусів, юрисконсультів та працівників відділів реєстрації актів цивільного стану.....	31

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

- 1 Семенюк І. Я. Роль інституту адвокатури в здійсненні права: окремі історичні та теоретичні аспекти / І. Я. Семенюк // Університетські наукові записки . - 2012. - № 3. - С. 377-380.
- 2 Правознавство: навч. посібник / В. І. Кунченко-Харченко, В. Г. Печерський, Ю. Ю. Трубін. – К. : Кондор, 2011. – 474 с.
- 3 Леже Р. Великие правовые системы современности: сравнительно-правовой подход / Р. Леже; пер. с фр. Грядов А. В. – 3-е изд., перераб. – М.: Волтерс Клувер, 2011. – 529 с.
- 4 Хахуліна К. С. Теорія держави і права в схемах та визначеннях: навч. посіб. / К. С. Хахуліна, В. А. Малига, І. В. Стаднік. - Донецьк : Донбас, 2015. - 340 с.
- 5 Матвеев П.С. Цивільне право (в схемах): навч. посіб. / П. С. Матвеев, В. І. Бірюков; Нац. акад. внутр. справ. — К. : Алерта, 2013. — 255 с.
- 6 Бехруз Х. Порівняльне правознавство: підручник. – О.: Фенікс, 2009. – 464с.
- 7 Словник юридичних термінів і понять: навч. посіб. / В. Г. Гончаренко та ін. ; за ред. проф. В. Г. Гончаренка та З. В. Ромовської ; Акад. адвокатури України. - К.: Юстініан, 2013. – 597 с.
- 8 Сутність та завдання нормативно-правового забезпечення законотворчого процесу / О. В. Богачева // Європейські перспективи. - 2012. - № 3(3). - С. 14-18.
- 9 Шестопалова Л.М. Теорія права та держави: посібник / Л. Шестопалова. - К.: Паливода А.В., 2012. – 256 с.
- 10 Аракелян М. Р. Інститут адвокатури у правозахисній діяльності сучасної Української держави / М. Р. Аракелян // Актуальні проблеми держави і права . - 2011. - Вип. 60. - С. 21-27.
- 11 Аналіз психологічних детермінантів готовності юриста до креативного мислення / Г. Ю. Одинцова // Юридична психологія. - 2015. - № 1. - С. 63-72.
- 12 Ковальчук І. С. Місце прокуратури у системі розгляду звернень громадян. / Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. — О. – 2012. – Вип. 65 – С. 102-107.

- 13 Меєрович Н. А. Інститут адвокатури в сучасній правовій системі України / Н. А. Меєрович // Південноукраїнський правничий часопис . - 2013. - № 4. - С. 88-90.
- 14 Тихомирова Л. В. Юридическая энциклопедия / Л. В. Тихомирова, М. Ю. Тихомиров; под. ред. М. Ю. Тихомирова. – М.: Изд. М. Ю. Тихомирова, 2008. – 1088 с.
- 15 Конституційно-процесуальне право України : навч. посіб. / О.В.Совгіря. — К.: Юрінком Інтер, 2010. — 536 с.
- 16 Суд, правоохоронні і правозахисні органи України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Нелін ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Київський університет, 2013. — 367 с.
- 17 Орловська І. Г. Адвокатська діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання / І. Г. Орловська // Форум права . - 2013. - № 2. - С. 423–427.

МЕТА ЛЕКЦІЇ:

Мета цієї лекції полягає у з'ясуванні поняття особистості юриста; визначити тенденції зміни особистості юриста з урахуванням особливостей його професійної діяльності; розкрити професіограму особливостей діяльності юриста та визначити проблемні аспекти правової діяльності адвокатів, нотаріусів, юрисконсультів.

ВСТУП

Розглядаючи загалом характеристику юридичної професії, варто виходити з того, що під поняттям "професія" варто розуміти "основний вид заняття трудовою діяльністю, а при визначенні поняття "професіонал" необхідно виходити з того, що це людина, що зробив якийсь основний вид заняття трудовою діяльністю своєю справжньою спеціальністю. Говорячи про професію як про рід трудової діяльності, що вимагає визначених знань і трудових навичок, придбаних шляхом загальної чи фахової освіти і практичного досвіду, і є звичайно основним джерелом існування, варто врахувати, що в професії потрібно виділяти ряд спеціальностей, що відрізняються більш вузьким специфічним характером трудової діяльності: професія "юрист", а спеціальність "нотаріус", "суддя" і т.д.

У залежності від напрямку діяльності юристів відбувається процес спеціалізації юридичної діяльності по окремих видах, а особи, що неї здійснюють, мають визначений правовий статус, закріплений відповідними правовими актами.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІОГРАМ ЮРИДИЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Діяльність юриста відноситься до інтелектуальних видів праці, оскільки в її психологічній структурі домінує когнітивний компонент, тобто основні професійні функції юриста вимагають високої активності мислення (аналітико-

синтетичних і логічних операцій), мови в її монологічного та діалогічного формах, довгострокової і оперативної пам'яті, стійкості уваги, уяви. При цьому дана діяльність як складна система включає в себе й інші психічні функції, у взаємодії з якими вона зумовлює здатність юриста до ефективного вирішення професійних завдань. За класифікацією професій діяльність юриста відноситься до гуманітарних видів професій типу «людина - людина» («людина - група» і «людина - суспільство»), оскільки вона пов'язана з постійною взаємодією з людьми. У своїй діяльності юрист стикається з необхідністю оцінювати вчинки людей з позицій норм права і закону. При цьому він спостерігає найрізноманітніші прояви активності людей в самих кризових ситуаціях їх життя і повинен вирішувати їх долю на основі норм правосуддя. Тому дана професія несе в собі найвищу соціальну значущість і відповідальність.

Значущість і престижність юридичної праці завжди була досить високою, але особливо популярною ця професія стає в даний час, коли в суспільстві відбуваються кардинальні зміни в соціально-економічній структурі держави і пов'язані з ними істотні зміни в житті людей; коли загострюються як позитивні, так і негативні прояви в їх особистих і колективних взаємодіях.

Молода людина, що вибирає для себе професію юриста, повинен оцінити не тільки її соціальну престижність, то також її високу відповідальність на шляху служіння правосуддю. Щоб глибше зрозуміти сутність юридичної професії, необхідно провести психологічний аналіз її загальної структури, тобто побудувати професіограму (модель) даного виду діяльності, а також дати аналіз тих психологічних якостей, які є професійно важливими властивостями особистості юриста і утворюють професіограму.

У якості загальних характерних особливостей юридичного праці слід відзначити те, що дана діяльність являє собою складну соціальну відкриту систему, оскільки вона включена в більш широкий контекст правової системи суспільства і вирішує поставлені державою завдання правосуддя, особистої та громадської безпеки, боротьби зі злочинністю.

На цій основі в процесі професійного навчання у суб'єктів юридичної праці формується відповідна професійна мотивація, що включає в себе складний комплекс потреб, інтересів, ідеалів і переконань. У структурі мотивації юриста особливу роль відіграють такі спонукання, як прагнення до справедливості, любов до істини, почуття обов'язку, патріотизм, ціннісні орієнтації. Мотивація особистості фахівця дуже динамічна, вона змінюється під впливом різних зовнішніх соціальних і суб'єктивно-психологічних факторів, тому в конкретних умовах професійної діяльності мотивація або закріплюється і розширюється, або починає деградувати, проявляючи тенденцію до професійної деформації.

Система практичних дій юриста служить для реального здійснення його стратегічних і тактичних професійних цілей і проявляється у вигляді рішення конкретних правозастосовних завдань: складання документації, проведення допиту, огляд місця події, слідчий експеримент, підготовка судової промови, складання вироку.

Спостерігаючи і оцінюючи результати своїх дій у процесі підготовки та проведення судового розгляду, характер винесеного вироку, юрист приходиться до висновків про успішність чи не успішності цих дій, у зв'язку, з чим вважає свою мету досягнутою чи ні. Оцінка та облік результативної інформації утворює процес зворотного зв'язку, яка замикає вказану послідовність інтеріорізованих і екстеріорізованих дій в єдину саморегулюючу функціональну систему професійної діяльності юриста.

Зворотний зв'язок має санкціонує характер, так як на її основі суб'єкт діяльності - юрист або вважає свою мету досягнутою і планує перехід до вирішення нових професійних завдань, або повертається до колишньої завдання з метою її перегляду і корекції. У будь-якому випадку результативна інформація впливає на перебудову подальшої діяльності фахівця, оскільки сприяє або закріпленню вихідної мотивації і цілеспрямованості, її доповненню та вдосконаленню, або деформує її, у зв'язку, з чим ми спостерігаємо або підвищення професійної майстерності, або професійну деформацію.

Юридична діяльність, як зазначалося вище, має інтелектуально-практичний характер, причому основне навантаження у ній падає на інтелектуальні дії. Ці властивості виступають в якості засобів переробки правознавчої інформації і можуть бути віднесені до трьох основних категорій психічних функцій: когнітивних, комунікативних та регулятивних.

До когнітивних (пізнавальних) функцій ми відносимо мислення, мова, сенсорні процеси (сприйняття), увагу, уяву. Вказані на схемі властивості цих процесів професійно необхідні для юридичної діяльності будь-якого профілю, і в той же час отримують певну перевагу в конкретній професії. Так, у діяльності адвоката особливу роль набуває мовна активність, розподілення уваги, володіння способами докази і спростування, оперативність пам'яті і т.п.

До регуляторній сфері діяльності юриста слід віднести емоційні характеристики: гуманність, чесність, патріотизм, відповідальність; до вольової сфері - принципівість, організованість, наполегливість, лідерство. До комунікативній сфері особистості юриста слід віднести такі властивості, як інформативність (соціальна активність, здатність до прийому і передачі вербальної та образної інформації), інтерактивність (здатність до взаємодії, товариськість, колективізм).

Природно, що зазначені професійно важливі властивості юриста, забезпечуючи рішення різноманітних за змістом і труднощі професійних завдань, удосконалюються і розвиваються у цьому процесі, підвищуючи ефективність системи діяльності в цілому.

Професіограма і псіхограма у своїй єдності утворюють психологічний портрет особистості конкретного юриста. Принципи побудови психологічного портрета фахівця повинні використовуватися як в процесі профвідбору, так і в службовій характеристиці фахівця правоохоронної системи. На відміну від звичайних формальних і порожніх виробничих характеристик, психологічно обгрунтована характеристика - психологічний портрет особистості - може стати

надійною основою для адекватної оцінки особистості юриста і прогнозування його професійної ефективності.

Юридична діяльність характеризується різноманіттям вирішуваних правоохоронних завдань, відповідно, з чим існують різні види юридичних професій, пов'язаних із судочинством: слідчого, судді, прокурора, адвоката, а також професій, пов'язаних з вирішенням правових проблем громадян: юрисконсульт, нотаріус та ін..

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що діяльність юриста відноситься до інтелектуальних видів праці, оскільки в її психологічній структурі домінує когнітивний компонент, тобто основні професійні функції юриста вимагають високої активності мислення (аналітико-синтетичних і логічних операцій), мови в її монологічного та діалогічного формах, довгострокової і оперативної пам'яті, стійкості уваги, уваги. При цьому дана діяльність як складна система включає в себе й інші психічні функції, у взаємодії з якими вона зумовлює здатність юриста до ефективного вирішення професійних завдань. За класифікацією професій діяльність юриста відноситься до гуманітарних видів професій типу «людина - людина» («людина - група» і «людина - суспільство»), оскільки вона пов'язана з постійною взаємодією з людьми. У своїй діяльності юрист стикається з необхідністю оцінювати вчинки людей з позицій норм права і закону. При цьому він спостерігає найрізноманітніші прояви активності людей в самих кризових ситуаціях їх життя і повинен вирішувати їх долю на основі норм правосуддя. Тому дана професія несе в собі найвищу соціальну значущість і відповідальність.

Значущість і престижність юридичної праці завжди була досить високою, але особливо популярною ця професія стає в даний час, коли в суспільстві відбуваються кардинальні зміни в соціально-економічній структурі держави і пов'язані з ними істотні зміни в житті людей; коли загострюються як позитивні, так і негативні прояви в їх особистих і колективних взаємодіях.

Молода людина, що вибирає для себе професію юриста, повинен оцінити не тільки її соціальну престижність, то також її високу відповідальність на шляху служіння правосуддю. Щоб глибше зрозуміти сутність юридичної професії, необхідно провести психологічний аналіз її загальної структури, тобто побудувати професіограму (модель) даного виду діяльності, а також дати аналіз тих психологічних якостей, які є професійно важливими властивостями особистості юриста і утворюють професіограму.

II. ПРОФЕСІОГРАМИ СУДДІВ

З повною впевненістю можна сказати, що посада судді - єдина у своєму роді. Суддя не просто має відношення до закону, йому довірена вища влада при визначенні чи винності невинності особи, тому тут мало однієї юридичної грамотності, потрібно володіти і життєвим досвідом, адже доводиться

розбиратися в складних ситуаціях, а істина одна. Основне призначення судді - установити істину в справі і прийняти єдино правильне рішення.

Правовий статус судді закріплений у Конституції України і законодавчих актів, у яких визначені порядок обрання, порядок здійснення повноважень, гарантія діяльності, відповідальність за помилки.

Відповідно до Закону України "Про судоустрій та статус суддів" судді є посадовими особами державної влади, що у конституційному порядку наділені повноваженнями здійснювати правосуддя і виконувати свої обов'язки на професійній основі в Конституційному Суді України, Верховному Суді України, у суді Автономної Республіки Крим, обласних, Київському і Севастопольському міських, районних (міських), міжрайонних (окружних), військових судах, Вищому господарчому суді України, Господарчому суді Автономної Республіки Крим, обласних, Київському міському господарчому судах.

Судді і притягнуті у визначених законом випадках для здійснення правосуддя представники народу є носіями судової влади України, що здійснюють правосуддя незалежно від законодавчої і виконавчої влади.

Суддею відповідно до Конституції України може бути призначений чи обраний громадянин України не молодше 25 років, що має вище юридичне утворення і стаж роботи в області права не менш 3 років, що проживає на території України не менш 10 років і володіє державною мовою. Не може бути суддею особа, що має судимість або визнане судом недієздатним.

Суддя не може бути народним депутатом, належати до якої-небудь політичної партії, руху, входити в правління підприємств, ціль яким-одержання прибутку, займатися підприємницькою й іншою діяльністю, крім викладацької, наукової й іншої оплачуваної творчої діяльності у вільне від роботи час.

Уперше призначений чи обраний суддя приймає присягу. Суддею арбітражного суду може бути призначений громадянин України не молодше 25 років, що має вище юридичне утворення і стаж роботи в області права не менш 3 років. На посаду арбітра Вищого арбітражного суду України може бути призначена особа не молодше 30 років зі стажем роботи зі спеціальності не менш 5 років.

Конституція України закріпила положення про те, що суддями спеціалізованих судів можуть бути особи, що мають професійну підготовку з питань юрисдикції цих судів.

Суддею Верховного Суду Автономної Республіки Крим, обласного Київського і Севастопольського, міських, Військового суду регіону і військово-морських Сил України може бути громадянин України, що досяг 30-літнього віку, що має стаж роботи з юридичної спеціальності не менш 5 років, з них не менш 3 років у посаді судді.

До складу Конституційного Суду може бути обраний громадянин України, що досяг до дня призначення 40 років, має вище юридичне утворення, стаж роботи зі спеціальності не менш 10 років, що проживає в Україні протягом останніх 20 років, що володіє державною мовою.

Суддею Верховного Суду України може бути громадянин України, що на день виборів досяг 35 років, має стаж роботи з юридичної спеціальності не менш 10 років, у тому числі не менш 5 років у посаді судді.

Прокурором відповідно до закону є:

Генеральний прокурор України і його заступників, підлеглі йому прокурори і їхні заступники, помічники прокурора, начальники керувань, відділів і їхніх заступників, старші прокурори і прокурори керувань і відділів.

Прокурор - це фахівець, що відповідно до Закону України від 5 листопада 1991 р. "Про прокуратуру" покликаний здійснювати вищий нагляд за виконанням і правильним застосуванням законів органами державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, політичними партіями і рухами, громадськими організаціями, підприємствами, заснуваннями, організаціями незалежно від форм власності, підпорядкованості і приналежності, посадовими і службовими особами і громадянами.

Прокурорами можуть призначатися громадяни України, що мають вище юридичне утворення і володіють необхідними діловими і моральними якостями. Генеральний прокурор призначається Президентом України за згодою Верховної Ради. Термін повноважень Генерального прокурора і підлеглих йому прокурорів - 5 років. На посаду прокурорів Автономної Республіки Крим, областей, м Києва і прирівняних до них прокурорів призначаються особи у віці не молодше 30 років, що мають стаж роботи в органах прокуратури або на судових посадах не менш 7 років; на посаду районних і міських прокурорів - у віці не молодше 25 років зі стажем роботи в органах чи прокуратури на судових посадах не менш 3 років.

Не можуть бути призначені на посаду прокурора особи, що мають судимість. Особа, уперше призначені на посаду помічника прокурора, прокурора керування, відділу, приймають присягу. Особи, що не мають стажу практичної роботи зі спеціальності, проходять в органах прокуратури стажування.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

Правовий статус судді закріплений у Конституції України і законодавчих актів, у яких визначені порядок обрання, порядок здійснення повноважень, гарантія діяльності, відповідальність за помилки.

Відповідно до Закону України "Про судоустрій статус суддів" судді є посадовими особами державної влади, що у конституційному порядку наділені повноваженнями здійснювати правосуддя і виконувати свої обов'язки на професійній основі в Конституційному Суді України, Верховному Суді України, у суді Автономної Республіки Крим, обласних, Київському і Севастопольському міських, районних (міських), міжрайонних (окружних), військових судах, Вищому господарчому суді України, Господарчому суді Автономної Республіки Крим, обласних, Київському міському господарчому судах.

Судді і притягнуті у визначених законом випадках для здійснення правосуддя представники народу є носіями судової влади України, що здійснюють правосуддя незалежно від законодавчої і виконавчої влади.

Суддею відповідно до Конституції України може бути призначений чи обраний громадянин України не молодше 25 років, що має вище юридичне утворення і стаж роботи в області права не менш 3 років, що проживає на території України не менш 10 років і володіє державною мовою. Не може бути суддею особа, що має судимість або визнане судом недієздатним.

Суддя не може бути народним депутатом, належати до якої-небудь політичної партії, руху, входити в правління підприємств, ціль яким-одержання прибутку, займатися підприємницькою й іншою діяльністю, крім викладацької, наукової й іншої оплачуваної творчої діяльності у вільне від роботи час

ІІІ. ПРОФЕСІОГРАМИ АДВОКАТІВ, НОТАРІУСІВ, ЮРИСКОНСУЛЬТІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛІВ РЕЄСТРАЦІЇ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

Адвокат, це фахівець, безпосередньою функцією якого є надання юридичної допомоги громадянам і організаціям, захист і охорона їхніх прав і законних інтересів. Адвокати на правах добровільного членства поєднуються в колегії. Адвокатом може бути тільки громадянин України, що має юридичне утворення, стаж роботи зі спеціальності юриста або помічника адвоката не менш 2 років, що здав професійний іспит, що одержав свідчення на заняття адвокатською діяльністю, що прийняла присягу адвоката і охороняє адвокатську таємницю, що не має судимості Він несе визначені обов'язки, дисциплінарну і матеріальну відповідальність за якість своєї роботи.

Адвокат не може працювати в суді, прокуратурі, державному нотаріаті, органах внутрішніх справ. Службі безпеки й в органах державного керування

Адвокат має право займатися адвокатською діяльністю, відкривати своє адвокатське бюро, поєднуватися з іншими адвокатами в колегії, адвокатські фірми, контори й інші адвокатські об'єднання. В адвоката є трохи помічників з числа осіб, що мають вище юридичне утворення. Вимоги, пропоновані до адвоката, поширюються і на його помічників.

Нотаріус:

Нотаріуси здійснюють дії, спрямовані на підтвердження і закріплення незаперечних прав і фактів. На посаді державних нотаріусів призначаються громадяни України, що мають вищу юридичну освіту, не мають судимості, пройшли стажування протягом шести місяців у державній нотаріальній конторі або в нотаріуса, що займається приватною нотаріальною практикою, що здали кваліфікаційний іспит і одержали свідчення на право займатися нотаріальною діяльністю, проробили не менш 3 років по юридичній спеціальності.

Нотаріальні дії в державній і приватній нотаріальній конторах здійснюють старші нотаріуси, заступники старших нотаріусів, нотаріуси.

Нотаріус не може знаходитися в штаті інших державних, приватних і суспільних підприємств і організацій, займатися підприємницькою і посередницькою діяльністю, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької і творчій у вільне від роботи час.

Працівники відділу реєстрації актів цивільного стану:

Працівники відділів РАЦС здійснюють дії, що зв'язані з засвідченням державою актів народження, смерті, одруження, розірвання шлюбу, установленням батьківства, зміною прізвища, імені, по батькові.

Дані факти є юридичними і з ними закон зв'язує виникнення, чи зміну припинення відповідних прав і обов'язків.

Керівником і фахівцем органа РАЦС може бути громадянин України, що має вищу юридичну освіту і рекомендований кваліфікаційною комісією для роботи в зазначених органах. Дана категорія посадових осіб не може знаходитися в штаті інших державних, часток, колективних підприємств і об'єднань громадян, а також безпосередньо займатися підприємницькою і посередницькою діяльністю, крім наукової, викладацької і творчій у вільне від роботи час. Зазначені посадові особи не мають права реєструвати акти цивільного стану у відношенні себе, другого з чоловіків, своїх дітей і родичів.

Юрисконсульт:

Не менш важливі й інші юридичні спеціальності, безпосередньо з правосуддям не зв'язані. Однієї з таких найбільш масових спеціальностей є юрисконсульт. Це фахівець, основне призначення якого - проведення правової роботи в міністерствах і інших центральних і місцевих органах державної виконавчої влади, на підприємствах, у заснуваннях, організаціях усіх форм власності. Сутність правової роботи складається в здійсненні завдань по зміцненню законності в діяльності тих органів і підприємств, де працює юрисконсульт, в активному використанні всіх правових засобів, що забезпечують ефективність їхньої діяльності і т.п. На посаду юрисконсультів призначають осіб, що, як правило, мають вище юридичне утворення.

Призначення здійснюється керівником чи заснування підприємства, при якому працює юрисконсульт.

Виходячи з викладеного матеріалу можна зробити висновок, що професія юриста спеціалізується по основних напрямках застосування норм права: правосуддя, прокурорський нагляд, попереднє розслідування, захист клієнта по юридичних справах, розглянутим у судах, боротьба із злочинністю й охорона суспільного порядку, державної безпеки.

Основні спеціальності, що мають у юриспруденції: прокурор, слідчий, суддя, адвокат, юрисконсульт, нотаріус.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що адвокати на правах добровільного членства поєднуються в колегії. Адвокатом може бути тільки громадянин України, що має юридичне утворення, стаж роботи зі спеціальності

юриста або помічника адвоката не менш 2 років, що здав професійний іспит, що одержав свідчення на заняття адвокатською діяльністю, що прийняла присягу адвоката і охороняє адвокатську таємницю, що не має судимості. Він несе визначені обов'язки, дисциплінарну і матеріальну відповідальність за якість своєї роботи.

Адвокат не може працювати в суді, прокуратурі, державному нотаріаті, органах внутрішніх справ. Службі безпеки й в органах державного керування. Адвокат має право займатися адвокатською діяльністю, відкривати своє адвокатське бюро, поєднуватися з іншими адвокатами в колегії, адвокатські фірми, контори й інші адвокатські об'єднання. В адвоката є трохи помічників з числа осіб, що мають вище юридичне утворення. Вимоги, пропонувані до адвоката, поширюються і на його помічників.

Нотаріуси здійснюють дії, спрямовані на підтвердження і закріплення незаперечних прав і фактів. На посаді державних нотаріусів призначаються громадяни України, що мають вище юридичне утворення, не суджені, пройшли стажування протягом шести місяців у державній нотаріальній конторі або в нотаріуса, що займається приватною нотаріальною практикою, що здали кваліфікаційний іспит і одержали свідчення на право займатися нотаріальною діяльністю, проробили не менш 3 років по юридичній спеціальності.

Нотаріальні дії в державній і приватній нотаріальній конторах здійснюють старші нотаріуси, заступники старших нотаріусів, нотаріуси.

Працівники відділів РАЦС здійснюють дії, що зв'язані з засвідченням державою актів народження, смерті, одруження, розірвання шлюбу, установленням батьківства, зміною прізвища, імені, по батькові.

Дані факти є юридичними і з ними закон зв'язує виникнення, чи зміну припинення відповідних прав і обов'язків.

Керівником і фахівцем органа РАЦС може бути громадянин України, що має вище юридичне утворення і рекомендований кваліфікаційною комісією для роботи в зазначених органах.

ВИСНОВКИ З ТЕМИ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що діяльність юриста відноситься до інтелектуальних видів праці, оскільки в її психологічній структурі домінує когнітивний компонент, тобто основні професійні функції юриста вимагають високої активності мислення (аналітико-синтетичних і логічних операцій), мови в її монологічного та діалогічного формах, довгострокової і оперативної пам'яті, стійкості уваги, уваги. При цьому дана діяльність як складна система включає в себе й інші психічні функції, у взаємодії з якими вона зумовлює здатність юриста до ефективного вирішення професійних завдань. За класифікацією професій діяльність юриста відноситься до гуманітарних видів професій типу «людина - людина» («людина - група» і «людина - суспільство»), оскільки вона пов'язана з постійною взаємодією з людьми. У своїй діяльності юрист стикається з необхідністю оцінювати вчинки людей з позицій норм права

і закону. При цьому він спостерігає найрізноманітніші прояви активності людей в самих кризових ситуаціях їх життя і повинен вирішувати їх долю на основі норм правосуддя. Тому дана професія несе в собі найвищу соціальну значущість і відповідальність.

Значущість і престижність юридичної праці завжди була досить високою, але особливо популярною ця професія стає в даний час, коли в суспільстві відбуваються кардинальні зміни в соціально-економічній структурі держави і пов'язані з ними істотні зміни в житті людей; коли загострюються як позитивні, так і негативні прояви в їх особистих і колективних взаємодіях. Молода людина, що вибирає для себе професію юриста, повинен оцінити не тільки її соціальну престижність, то також її високу відповідальність на шляху служіння правосуддю. Щоб глибше зрозуміти сутність юридичної професії, необхідно провести психологічний аналіз її загальної структури, тобто побудувати професіограму (модель) даного виду діяльності, а також дати аналіз тих психологічних якостей, які є професійно важливими властивостями особистості юриста і утворюють професіограму. Правовий статус судді закріплений у Конституції України і законодавчих актів, у яких визначені порядок обрання, порядок здійснення повноважень, гарантія діяльності, відповідальність за помилки.

Відповідно до Закону України "Про судоустрій статус суддів" судді є посадовими особами державної влади, що у конституційному порядку наділені повноваженнями здійснювати правосуддя і виконувати свої обов'язки на професійній основі в Конституційному Суді України, Верховному Суді України, у суді Автономної Республіки Крим, обласних, Київському і Севастопольському міських, районних (міських), міжрайонних (окружних), військових судах, Вищому господарчому суді України, Господарчому суді Автономної Республіки Крим, обласних, Київському міському господарчому судах.

Судді і притягнуті у визначених законом випадках для здійснення правосуддя представники народу є носіями судової влади України, що здійснюють правосуддя незалежно від законодавчої і виконавчої влади.

Суддею відповідно до Конституції України може бути призначений чи обраний громадянин України не молодше 25 років, що має вище юридичне утворення і стаж роботи в області права не менш 3 років, що проживає на території України не менш 10 років і володіє державною мовою. Не може бути суддею особа, що має судимість або визнане судом недієздатним.

Суддя не може бути народним депутатом, належати до якої-небудь політичної партії, руху, входити в правління підприємств, ціль яким-одержання прибутку, займатися підприємницькою й іншою діяльністю, крім викладацької, наукової й іншої оплачуваної творчої діяльності у вільне від роботи час.

Адвокати на правах добровільного членства поєднуються в колегії. Адвокатом може бути тільки громадянин України, що має юридичне утворення, стаж роботи зі спеціальності юриста або помічника адвоката не менш 2 років, що здав професійний іспит, що одержав свідчення на заняття адвокатською

діяльністю, що прийняла присягу адвоката і охороняє адвокатську таємницю, що не має судимості Він несе визначені обов'язки, дисциплінарну і матеріальну відповідальність за якість своєї роботи.

Адвокат не може працювати в суді, прокуратурі, державному нотаріаті, органах внутрішніх справ. Службі безпеки й в органах державного керування Адвокат має право займатися адвокатською діяльністю, відкривати своє адвокатське бюро, поєднуватися з іншими адвокатами в колегії, адвокатські фірми, контори й інші адвокатські об'єднання. В адвоката є трохи помічників з числа осіб, що мають вище юридичне утворення. Вимоги, пропоновані до адвоката, поширюються і на його помічників.

Нотаріуси здійснюють дії, спрямовані на підтвердження і закріплення незаперечних прав і фактів. На посаді державних нотаріусів призначаються громадяни України, що мають вище юридичне утворення, не суджені, пройшли стажування протягом шести місяців у державній нотаріальній конторі або в нотаріуса, що займається приватною нотаріальною практикою, що здали кваліфікаційний іспит і одержали свідчення на право займатися нотаріальною діяльністю, проробили не менш 3 років по юридичній спеціальності.

Нотаріальні дії в державній і приватній нотаріальній конторах здійснюють старші нотаріуси, заступники старших нотаріусів, нотаріуси.

Працівники відділів РАЦС здійснюють дії, що зв'язані з засвідченням державою актів народження, смерті, одруження, розірвання шлюбу, установленням батьківства, зміною прізвища, імені, по батькові.

Дані факти є юридичними і з ними закон зв'язує виникнення, чи зміну припинення відповідних прав і обов'язків.

Керівником і фахівцем органа РАЦС може бути громадянин України, що має вище юридичне утворення і рекомендований кваліфікаційною комісією для роботи в зазначених органах.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ДАНОЇ ТЕМИ

Для більш ґрунтовного опанування навчального матеріалу з даної теми, необхідно відповісти на наступні запитання:

1. Розкриття поняття видів юридичної спеціальності?
2. Компетентність юридичної і практичної діяльності?
3. Поняття кваліфікаційних вимог до окремих юридичних спеціальностей, згідно до законодавства України?
4. Набуття права на самостійне здійснення юридичної практичної діяльності?
5. Консультування правових питань: поняття та методика?

**ТЕМА № 4 ПРОФЕСІЙНА (ДИСЦИПЛІНАРНА)
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЮРИСТІВ
(2 години)**

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Загальні правила притягнення юристів-практиків до дисциплінарної відповідальності.....37
2. Дисциплінарна відповідальність суддів,прокурорів,адвокатів,нотаріусів та інших юристів-практиків.....39
3. Правова культура як елемент загальної культури юриста.....42

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

- 1 Мотиваційні складові розвитку правосвідомості майбутніх юристів / С. В. Кононенко, В. Ю. Кузьміна // Проблеми сучасної психології. - 2013. - Вип. 22. - С. 249-260.
- 2 Оніщенко Н. Правова освіченість у контексті рівнів правової освіти / Н. Оніщенко // Віче. – 2012. – № 23.
- 3 Аналіз психологічних детермінант готовності юриста до креативного мислення / Г. Ю. Одинцова // Юридична психологія. - 2015. - № 1. - С. 63-72.
- 4 Жоль К.К. Философия и социология права: Учеб. пособие для вузов. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2005.
- 5 Юридична діяльність і громадянське суспільство / Ю. А. Ведерніков // Право і суспільство. - 2011. - № 3. - С. 11-14.
- 6 Воскобитова Л.А. Професійні навички юриста: досвід практичного навчання. – М, 2011.
- 7 Правова психологія як структурний елемент правосвідомості / М. А. Жеребко // Юрист України. - 2013. - № 3. - С. 17-24.

МЕТА ЛЕКЦІЇ:

Мета цієї лекції полягає у визначенні підстав притягнення юристів-практиків до дисциплінарної відповідальності; розкриття суті поняття професійна культура юриста; розкриття поняття правова та моральна культура юриста; визначенні факторів формування професійної свідомості та культури юристів; розкриття причин професійної деформації працівників юридичної сфери.

ВСТУП

Необхідність притягнення юристів до професійної відповідальності зумовлена вчиненням дисциплінарного проступку – протиправної,винної (навмисної або необережної) дії або бездіяльності – зазіханні на службову дисципліну в державному органі внаслідок невиконання або неналежного

виконання своїх службових обов'язків; порушенні заборон і обмежень, зловживанні правами, вчинення проступку що ганьбить його як державного службовця і дискредитує орган, де він працює. Таким чином, предметом нашої лекції буде саме розгляд особливостей притягнення юристів до дисциплінарної відповідальності.

I. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПРИТЯГНЕННЯ ЮРИСТІВ-ПРАКТИКІВ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Закон передбачає, що підставою дисциплінарної відповідальності є вчинення дисциплінарного проступку – протиправної, винної (навмисної або необережної) дії або бездіяльності – зазіханні на службову дисципліну в державному органі внаслідок невиконання або неналежного виконання своїх службових обов'язків; порушенні заборон і обмежень, зловживанні правами, вчинення проступку що ганьбить його як державного службовця і дискредитує орган, де він працює.

Загальні правила залучення юристів до дисциплінарної відповідальності:

1. За дисциплінарний проступок може бути накладено тільки одне дисциплінарне стягнення;
2. дисциплінарне стягнення накладається, як правило, не пізніше шести місяців з моменту вчинення проступку і не пізніше одного місяця з моменту його виявлення;
3. дисциплінарне стягнення (письмове) вважається знятим у випадку відсутності нового стягнення протягом одного року з дня його накладання, усне - по закінченні одного місяця;
4. дисциплінарне стягнення може бути зняте достроково відповідною комісією;
5. рішення про накладання дисциплінарного стягнення може бути оскаржено у вищому кваліфікаційну - дисциплінарну комісію, вищий державний орган або в судовому порядку;

Загальні види дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження
- 2) догана
- 3) зниження кваліфікаційного класу (чину, рангу)
- 4) зниження в посаді
- 5) звільнення з посади
- 6) призупинення на певний строк дії ліцензії або свідоцтва про заняття юридичною діяльністю;
- 7) анулювання ліцензії (свідоцтва) про право заняття юридичною діяльністю.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що закон передбачає, що підставою дисциплінарної відповідальності є вчинення дисциплінарного проступку – протиправної, винної (навмисної або необережної) дії або бездіяльності – зазіханні на службову дисципліну в державному органі

внаслідок невиконання або неналежного виконання своїх службових обов'язків; порушенні заборон і обмежень, зловживанні правами, вчинення проступку що ганьбить його як державного службовця і дискредитує орган, де він працює.

Загальні правила залучення юристів до дисциплінарної відповідальності:

1. За дисциплінарний проступок може бути накладено тільки одне дисциплінарне стягнення;
2. дисциплінарне стягнення накладається, як правило, не пізніше шести місяців з моменту вчинення проступку і не пізніше одного місяця з моменту його виявлення;
3. дисциплінарне стягнення (письмове) вважається знятим у випадку відсутності нового стягнення протягом одного року з дня його накладання, усне - по закінченні одного місяця;
4. дисциплінарне стягнення може бути зняте достроково відповідною комісією;
5. рішення про накладання дисциплінарного стягнення може бути оскаржено у вищому кваліфікаційну - дисциплінарну комісію, вищий державний орган або в судовому порядку;

Загальні види дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження
- 2) догана
- 3) зниження кваліфікаційного класу (чину, рангу)
- 4) зниження в посаді
- 5) звільнення з посади
- 6) призупинення на певний строк дії ліцензії або свідоцтва про заняття юридичною діяльністю;
- 7) анулювання ліцензії (свідоцтва) про право заняття юридичною діяльністю.

II. ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІВ, ПРОКУРОРІВ, АДВОКАТІВ, НОТАРІУСІВ ТА ІНШИХ ЮРИСТІВ-ПРАКТИКІВ

Дисциплінарна відповідальність суддів настає за порушення:

1. законодавства при розгляді судових справ
2. вимог у відношенні несу місництва - не належати до політичних партій і профспілок; не виконувати іншу роботу, крім наукової, викладацької і творчої;
3. службової дисципліни і розпорядку роботи суду;
4. професійної таємниці;
5. здійснення вчинків і дій, що ганьблять звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості і незалежності.

Ініціативу про дисциплінарну відповідальність суддів мають право ставити: народні депутати України, Уповноважений ВР з прав людини, Голова Верховного Суду України, голови вищих спеціалізованих судів (господарського, адміністративного), Міністр юстиції України, голова відповідної ради суддів члени Ради суддів України.

Дисциплінарні провадження стосовно суддів здійснюють спеціальні колегіальні органи:

- Щодо судді місцевих судів це кваліфікаційні комісії суддів

- Щодо апеляційних судів це Вища кваліфікаційна комісія суддів України
- Щодо вищих спеціалізованих судів і судді Верховного Суду України це Вища рада юстиції

Дисциплінарні стягнення:

- догана
- зниження кваліфікаційного класу
- звільнення з посади

Суддівська діяльність складає:

- Вивчення матеріалів справи, яку взято до розгляду, їх перевірка, аналіз, зіставлення, формування власної версії;
- Витребування додаткових відомостей, документів, що стосуються справи;
- Винесення постанов на окремі види слідчих дій, призначення експертиз;
- Організація проведення судового засідання, визначення режиму його роботи;
- Заслуховування сторін та їх представників, постановка запитань, що допомагають конкретизувати відповіді або свідчення, приводять весь потік інформації до логічної системи;
- Винесення рішення у справі, забезпечення його виконання.

Для виконання перелічених дій юристи, які працюють у судових органах, повинні мати спеціальні знання та навички суддівської роботи, здійснювати свої обов'язки на професійній основі. Право на зайняття посади судді отримують громадяни України, з вищою юридичною освітою, віком 25-35 років, залежно від рівня судової інстанції, стаж роботи за юридичною спеціальністю від 2 до 10 років, стаж роботи на посаді судді – від 3 до 5 років (для суддів Верховного Суду України, Верховного Суду Автономної Республіки Крим, обласного, судів міст Києва і Севастополя, військового суду регіону і Військово-Морських Сил України).

Дисциплінарна відповідальність прокурорсько-слідчих працівників:

1. невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків
 2. проступок, який порочить його як працівника прокуратури
- Застосовуються дисциплінарні стягнення:

- догана
- пониження в класному чині
- пониження на посаді
- звільнення
- звільнення з позбавленням класного чину

При накладанні дисциплінарного стягнення видається наказ прокурора, який оголошується працівнику під розписку. Копія наказу додається до особової справи. Наказ може бути оскаржено Генпрокурору України в місячний строк з дня ознайомлення з наказом.

Прокурорська діяльність основним її завданням є нагляд за додержанням законів, всебічне утвердження верховенства закону, зміцнення правопорядку і захист суспільних відносин від протиправних посягань.

На цій підставі до працівників органів прокуратури ставлять досить високі вимоги: освіта – вища юридична; вік (залежно від посади) – 25-30 років; стаж роботи в органах прокуратури або на судових посадах – від трьох до семи років. Особи, які не мають практичного досвіду роботи за спеціальністю, повинні пройти стажування в органах прокуратури не менше одного року. Після призначення на посаду працівники прокуратури приймають присягу, текст якої затверджує Верховна Рада України. Строк повноважень Генерального прокурора України та підпорядкованих йому прокурорів – 5 років.

Дисциплінарна відповідальність адвокатів встановлюється дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Дисциплінарні стягнення:

- попередження
- зупинення свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю до одного року
- анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Дисциплінарна відповідальність працівників нотаріату:

Настає з ініціативи управління юстиції Ради міністрів АРК Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських адміністрацій у таких випадках:

1. Неодноразове порушення нотаріусом чинного законодавства, яке завдало шкоди інтересам держави, підприємств, громадян;
2. Порушення таємниці нотаріальних дій;
3. Порушення нотаріусом статті закону про неможливість його перебування в інших державних і суспільних підприємствах, заняття підприємницькою і посередницькою діяльністю;
4. Порушення статті закону про відсутність права нотаріуса здійснювати нотаріальні дії на своє ім'я і від свого імені, своїх родичів та ін.

Рішення про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю може бути оскаржено до суду в місячний термін з дня його одержання.

Нотаріальна діяльність забезпечує виконання засвідчувальної та контрольно-реєстраційної функції під час вирішення юридичних справ.

Нотаріусом може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, пройшов стажування протягом шести місяців в державній нотаріальній конторі або у нотаріуса, що займається приватною нотаріальною практикою, склав кваліфікаційний іспит та одержав свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю. Не може бути нотаріусом особа, яка має судимість. Нотаріус не може перебувати в штаті інших державних, приватних та громадських організацій, займатися підприємницькою діяльністю, а також виконувати іншу оплачувану роботу, окрім викладацької та наукової у вільний час.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що суддівська діяльність складає: Вивчення матеріалів справи, яку взято до розгляду, їх перевірка, аналіз, зіставлення, формування власної версії;

Витребування додаткових відомостей, документів, що стосуються справи;

Винесення постанов на окремі види слідчих дій, призначення експертиз;

Організація проведення судового засідання, визначення режиму його роботи;

Заслуховування сторін та їх представників, постановка запитань, що допомагають конкретизувати відповіді або свідчення, приводять весь потік інформації до логічної системи;

Винесення рішення у справі, забезпечення його виконання.

Прокурорська діяльність основним її завданням є нагляд за додержанням законів, всебічне утвердження верховенства закону, зміцнення правопорядку і захист суспільних відносин від протиправних посягань.

На цій підставі до працівників органів прокуратури ставлять досить високі вимоги: освіта – вища юридична; вік (залежно від посади) – 25-30 років; стаж роботи в органах прокуратури або на судових посадах – від трьох до семи років. Особи, які не мають практичного досвіду роботи за спеціальністю, повинні пройти стажування в органах прокуратури не менше одного року. Після призначення на посаду працівники прокуратури приймають присягу, текст якої затверджує Верховна Рада України. Строк повноважень Генерального прокурора України та підпорядкованих йому прокурорів – 5 років.

Нотаріальна діяльність забезпечує виконання засвідчувальної та контрольно-реєстраційної функції під час вирішення юридичних справ.

Нотаріусом може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, пройшов стажування протягом шести місяців в державній нотаріальній конторі або у нотаріуса, що займається приватною нотаріальною практикою, склав кваліфікаційний іспит та одержав свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю.

ІІІ. ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

ЮРИСТА

Під культурою розуміють сукупність матеріальних та духовних цінностей, створених людством протягом історії. У межах загальної культури особи як носія різноманітних соціальних цінностей та учасника широкого кола суспільних відносин виділяють кілька структурних компонентів, що свідчить про багатопрофільність та складність соціального спілкування. Так, серед названих складових у науковій літературі йдеться про культуру етичну, політичну, психологічну, економічну, правову, екологічну тощо, які є складовими загальної культури особи.

Говорячи про соціальне значення правової культури, слід розкрити її функції

пізнавальна (формування у населення уявлень про державно-правову дійсність, окремі сторони правового життя суспільства).

регулятивна (сприяння упорядкуванню суспільних відносин, виробленню загально визнаних стандартів суспільно корисної поведінки).

функція правової соціалізації (здатність забезпечувати передання новим поколінням набутого досвіду щодо ефективного використання права).

оцінна (вироблення ставлення індивіда до правових явищ на підставі сформованих уявлень, ідеалів).

прогностична (здатність передбачити напрями розвитку правової системи, законодавства, юридичної практики, визначити засоби для досягнення актуальних правових цілей).

Враховуючи те, що представники юридичної професії є носіями культурних цінностей у сфері права, водночас вони є і суб'єктами реалізації зазначених функцій. Своїми діями, рішеннями, манерою поведінки юристи впроваджують в реальне життя не просто культуру, а цілу низку правових цінностей, що перебувають під охороною права .. життя людини її честь, гідність, недоторканність, свободу, справедливість тощо. Таким чином, для представників правничої професії наявність високого рівня правової культури є важливим моментом та необхідною умовою якісного виконання професійного обов'язку.

Підвищена вимогливість до рівня правової культури та свідомості юристів завжди спостерігалась у поглядах науковців, державних діячів, представників громадських об'єднань.

Однією з важливих вимог до правової культури юриста є вимога точного та неухильного свідомого виконання вимог чинного законодавства. У культурно-правовому аспекті представник юридичної професії у свідомості громадян своєї країни уявляється як еталон правової поведінки. Також характеризуючи професійну культуру юриста, необхідно брати до уваги норми моралі, етики, релігії, традицій корпоративні норми, що також становлять нормативну базу діяльності юристів.

Моральна культура посідає одне з найважливіших місць в особистій культурі юристів. Це можна пояснити характером та сферою їх діяльності, а також завданнями, які стоять перед ними в межах професійного обов'язку.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО ПИТАННЯ

Необхідно зробити наступні висновки, а саме: під культурою розуміють сукупність матеріальних та духовних цінностей, створених людством протягом історії. У межах загальної культури особи як носія різноманітних соціальних цінностей та учасника широкого кола суспільних відносин виділяють кілька структурних компонентів, що свідчить про багатопрофільність та складність соціального спілкування. Так, серед названих складових у науковій літературі йдеться про культуру етичну, політичну, психологічну, економічну, правову, екологічну тощо, які є складовими загальної культури особи.

Говорячи про соціальне значення правової культури, слід розкрити її функції

пізнавальна (формування у населення уявлень про державно-правову дійсність, окремі сторони правового життя суспільства).

регулятивна (сприяння упорядкуванню суспільних відносин, виробленню загально визнаних стандартів суспільно корисної поведінки).

функція правової соціалізації (здатність забезпечувати передання новим поколінням набутого досвіду щодо ефективного використання права).

оцінна (вироблення ставлення індивіда до правових явищ на підставі сформованих уявлень, ідеалів).

прогностична (здатність передбачити напрями розвитку правової системи, законодавства, юридичної практики, визначити засоби для досягнення актуальних правових цілей).

Враховуючи те, що представники юридичної професії є носіями культурних цінностей у сфері права, водночас вони є і суб'єктами реалізації зазначених функцій. Своїми діями, рішеннями, манерою поведінки юристи впроваджують в реальне життя не просто культуру, а цілу низку правових цінностей, що перебувають під охороною права життя людини її честь, гідність, недоторканність, свободу, справедливість тощо. Таким чином, для представників правничої професії наявність високого рівня правової культури є важливим моментом та необхідною умовою якісного виконання професійного обов'язку.

ВИСНОВКИ З ТЕМИ

Таким чином, необхідно зробити висновок, що закон передбачає, що підставою дисциплінарної відповідальності є вчинення дисциплінарного проступку – протиправної, винної (навмисної або необережної) дії або бездіяльності – зазіханні на службову дисципліну в державному органі внаслідок невиконання або неналежного виконання своїх службових обов'язків; порушенні заборон і обмежень, зловживанні правами, вчинення проступку що ганьбить його як державного службовця і дискредитує орган, де він працює.

Загальні правила залучення юристів до дисциплінарної відповідальності:

1. За дисциплінарний проступок може бути накладено тільки одне дисциплінарне стягнення;
2. дисциплінарне стягнення накладається, як правило, не пізніше шести місяців з моменту вчинення проступку і не пізніше одного місяця з моменту його виявлення;
3. дисциплінарне стягнення (письмове) вважається знятим у випадку відсутності нового стягнення протягом одного року з дня його накладання, усне - по закінченні одного місяця;
4. дисциплінарне стягнення може бути зняте достроково відповідною комісією;

5. рішення про накладання дисциплінарного стягнення може бути оскаржено у вищому кваліфікаційну - дисциплінарну комісію ,вищий державний орган або в судовому порядку ;

Загальні види дисциплінарних стягнень:

1) попередження

2) догана

3) зниження кваліфікаційного класу (чину ,рангу)

4) зниження в посаді

5) звільнення з посади

6) призупинення на певний строк дії ліцензії або свідоцтва про заняття юридичною діяльністю;

7) анулювання ліцензії (свідоцтва) про право заняття юридичною діяльністю.

Суддівська діяльність складається з вивчення матеріалів справи, яку взято до розгляду, їх перевірка, аналіз, зіставлення, формування власної версії;

Витребування додаткових відомостей, документів ,що стосуються справи;

Винесення постанов на окремі види слідчих дій, призначення експертиз;

Організація проведення судового засідання, визначення режиму його роботи;

Заслуховування сторін та їх представників, постановка запитань, що допомагають конкретизувати відповіді або свідчення, приводять весь потік інформації до логічної системи;

Винесення рішення у справі, забезпечення його виконання.

Прокурорська діяльність основним її завданням є нагляд за додержанням законів, всебічне утвердження верховенства закону, зміцнення правопорядку і захист суспільних відносин від протиправних посягань.

На цій підставі до працівників органів прокуратури ставлять досить високі вимоги: освіта – вища юридична; вік (залежно від посади) – 25-30 років; стаж роботи в органах прокуратури або на судових посадах – від трьох до семи років. Особи, які не мають практичного досвіду роботи за спеціальністю, повинні пройти стажування в органах прокуратури не менше одного року. Після призначення н посаду працівники прокуратури приймають присягу, текст якої затверджує Верховна Рада України. Строк повноважень Генерального прокурора України та підпорядкованих йому прокурорів – 5 років.

Нотаріальна діяльність забезпечує виконання засвідчувальної та контрольно-реєстраційної функції під час вирішення юридичних справ.

Нотаріусом може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, пройшов стажування протягом шести місяців в державній нотаріальній конторі або у нотаріуса, що займається приватною нотаріальною практикою, склав кваліфікаційний іспит та одержав свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю.

Під культурою розуміють сукупність матеріальних та духовних цінностей, створених людством протягом історії. У межах загальної культури особи як носія різноманітних соціальних цінностей та учасника широкого кола суспільних відносин виділяють кілька структурних компонентів, що свідчить про багатопрофільність та складність соціального спілкування. Так, серед

названих складових у науковій літературі йдеться про культуру етичну, політичну, психологічну, економічну, правову, екологічну тощо, які є складовими загальної культури особи.

Говорячи про соціальне значення правової культури, слід розкрити її функції

пізнавальна (формування у населення уявлень про державно-правову дійсність, окремі сторони правового життя суспільства).

регулятивна (сприяння упорядкуванню суспільних відносин, виробленню загальноновизнаних стандартів суспільно корисної поведінки).

функція правової соціалізації (здатність забезпечувати передання новим поколінням набутого досвіду щодо ефективного використання права).

оцінна (вироблення ставлення індивіда до правових явищ на підставі сформованих уявлень, ідеалів).

прогностична (здатність передбачити напрями розвитку правової системи, законодавства, юридичної практики, визначити засоби для досягнення актуальних правових цілей).

Враховуючи те, що представники юридичної професії є носіями культурних цінностей у сфері права, водночас вони є і суб'єктами реалізації зазначених функцій. Своїми діями, рішеннями, манерою поведінки юристи впроваджують в реальне життя не просто культуру, а цілу низку правових цінностей, що перебувають під охороною права життя людини її честь, гідність, недоторканність, свободу, справедливість тощо. Таким чином , для представників правничої професії наявність високого рівня правової культури є важливим моментом та необхідною умовою якісного виконання професійного обов'язку.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ДАНОЇ ТЕМИ

Для більш ґрунтовного опанування навчального матеріалу з даної теми, необхідно відповісти на наступні запитання:

1. Професійна дисциплінарна відповідальність юристів?
2. Поняття професійної та правової культури юристів?
3. Особливості вияву соціальних конфліктів у правовій сфері?
4. Фактори формування професійної свідомості юристів?
5. Моральна культура юристів?